

Токар Іван Іванович
Студент IV курсу
Спеціальності «014.09 Середня освіта (інформатика)»

Науковий керівник:
доцент кафедри теоретичних основ інформатики,
кандидат педагогічних наук
Франчук Наталія Петрівна

ВІЛЬНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Анотація. Метою дослідження полягає в розкритті поняття «вільне програмне забезпечення», аналіз способів поширення програмного забезпечення. Виявлення переваг та недоліків використання вільного програмного забезпечення шляхом порівняння з комерційним програмним забезпеченням.

Ключові слова: вільне програмне забезпечення, порівняння, аналіз, «свободи».

Вступ. Сьогодні питання використання вільного програмного забезпечення постає гостро як ніколи у зв'язку з негативною економічною картиною в Україні, через скорочення фінансування навчальних закладів. Виконання 18 статті. «Авторське право на комп'ютерні програми» закону України «Про авторське право та суміжні права» стає все важчим.[1] І щоб не порушуючи закон навчальний процес не зупинявся вчителям потрібно добирати вільні аналоги комерційного програмного забезпечення.

Мета роботи. Метою дослідження є аналіз поняття «вільне програмне забезпечення» встановлення переваг та недоліків використання вільного програмного забезпечення в закладах загальної середньої освіти.

Основна частина. Для початку варто з'ясувати, що таке вільне програмне забезпечення та чим воно відрізняється від інших форм поширення програмного забезпечення, та чому в закладах загальної середньої освіти доцільно використовувати саме цю форму поширення.

Вільне програмне забезпечення – програмне забезпечення, використовуючи яке користувач має певні «свободи»:

- Запускати;
- Вивчати;
- Розповсюджувати;
- Поліпшувати.

Ці свободи були сформульовані та детально описані засновником проекту засновником проекту GNU Річардом Столлманом.

Якщо розробник не надав хоча б однієї з вище перерахованих свобод то таке програмне забезпечення не можна вважати вільним. Варто зазначити, що безкоштовність вільного ПЗ не згадана не випадково, оскільки вільне програмне забезпечення не обов'язково має бути безкоштовним.[2]

Безкоштовне програмне забезпечення – програмне забезпечення, яке можна безкоштовно використовувати ти поширювати протягом необмеженого періоду без обмежень у функціональності, яке поширюється без початкового коду.

Відкрите програмне забезпечення – програмне забезпечення з відкритим вихідним кодом. Вихідний код у таких програмних засобах доступний для перегляду вивчення та змін. На основі такого програмного забезпечення можна створювати модифікації чи розробляти нове програмне забезпечення [3]

Недоліки комерційного програмного забезпечення полягають у його вартості копій, припиненні підтримки та обмеженні можливості використання всього функціоналу

програмного засобу після припинення дії ліцензій. З іншого боку недоліком використання вільного програмного забезпечення є велика вірогідність швидкого припинення підтримки програмного забезпечення власником. Але цей недолік нівелюється перевагою – відкритим програмним кодом який можуть використати користувачі доповнюючи програмний засіб.

На противагу недолікам комерційного програмного забезпечення, великою перевагою вільного програмного забезпечення, як зазначалося раніше є безкоштовне поширення копій, та можливість підтримки програмного забезпечення користувачами.

Висновки: як комерційне так вільне програмне забезпечення має свої переваги та недоліки, їх можна застосовувати для навчання інформатики в закладах загальної середньої освіти. В навчальних закладах в більшості випадків використовується саме комерційні варіанти, але як згадано раніше існує велика кількість вільних аналогів, які можна застосовувати як аналоги.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3792-ХІІ
2. Николаева М. Вільне програмне забезпечення [Електронний ресурс] / Мар'яна Николаева // Програмне забезпечення – Режим доступу до ресурсу: <https://sites.google.com/site/programnezabezpecenna/vilne-programne-zabezpecenna-1>
3. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВІДКРИТОГО, ВІЛЬНОГО ТА КОМЕРЦІЙНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / С. С.Великодний, О. С. Тимофєєва, С. С. Зайцева-Великодна, К. Є. Нямцу. // ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ. – 2018.